

INSTITUTIONEN FÖR PEDAGOGIK
OCH SPECIALPEDAGOGIK

UTLANDSADOPTERADE BARN INTEGRERING OCH SPRÅKINLÄRNING

En kvalitativ studie utifrån fem adoptivföräldrars
perspektiv

Jane Sandström
Julia Enoksson

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	PEDG14
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt/2018
Handledare:	Markus Nivala
Examinator:	Giulia Messina Dahlberg
Rapport nr:	VT18 IPS PEDG14:11

Abstract

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	PEDG14
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt/2018
Handledare:	Markus Nivala
Examinator:	Giulia Messina Dahlberg
Rapport nr:	VT18 IPS PEDG14:11
Nyckelord:	Utlandsadopterade barn, lärande, språk, sociokulturell, kognitiv

---

- Syfte:** Syftet med studien är att utifrån adoptivföräldrarnas perspektiv undersöka barnets integrering in i sitt nya modersmål, samt analysera adoptivföräldrarnas erfarenheter om eventuella språksvårigheter som kan uppstå i den sociala kontexten.
- Teori:** Till grund av studien används det sociokulturella perspektivet utifrån Vygotskij och Säljö.
- Metod:** Studien är gjord på kvalitativa semistrukturerade intervjuer. Urvalet består av fem respondenter. Deltagarna är adoptivföräldrar till ett eller flera utlandsadopterade barn. Det transkriberade materialet är analyserat utifrån ett tematiskt tillvägagångssätt, vilket innebär att två teman framställts, integrering och samhörighet samt adopterades barns språkinläring.
- Resultat:** I första temat integrering och samhörighet, framkom det utifrån våra respondenter att deras barn lärde sig sitt nya modersmål genom lek, sånger och böcker. I det andra temat adopterade barns språkinläring framkom det att samtliga respondenter ansåg att aktivitet inom familjen var viktigt. I överensstämmelse med teoretiska perspektiven att lärande sker i den sociala omgivning samt i dess aktivitet.

Förord

Tack!

Vi vill börja med att visa vår uppskattning till adoptionsföreningarna som hjälpte oss att hitta våra respondenter. Ett stort tack till er respondenter som gjorde vårt arbete möjligt genom att ge oss av er tid samt av era erfarenheter. Även rikta ett stort tack till vår handledare Markus Nivala, för ditt tålamod, den breda kunskap som du gärna delat med dig av, och det stöd du har varit in i det sista. Vi vill tacka dig Michael Hansen för det engagemang du visar dina studenter samt den stabila grund vi har fått inför detta examensarbete. Vidare vill vi säga tack till våra sambor, vänner och familj för att ni har stått ut med oss och stöttat när det går! Sist men inte minst säger vi även tack till varandra för ett gott samarbete och trevliga stunder.

Jane Sandström och Julia Enoksson

Maj 2018

Innehållsförteckning

1	Inledning	6
1.1	Introduktion.....	6
1.2	Syfte och frågeställning	7
2	Teoretiska utgångspunkter	8
2.1	Vad är lärande?	8
2.2	Barnets språkbyte.....	9
2.2.1	Barnets språkutveckling.....	9
2.3	Det sociokulturella perspektivet.....	10
2.3.1	Proximala utvecklingszonen	11
3	Tidigare forskning.....	12
3.1	Barnets språkinlärning	12
3.2	Språkutveckling hos internationellt adopterade barn.....	12
3.3	Skolprestation hos internationellt adopterade barn.....	14
4	Metod.....	17
4.1	Kvalitativa intervjuer	17
4.1.1	Datainsamling	17
4.2	Urval	17
4.2.1	Respondenterna.....	17
4.3	Tillvägagångssättet.....	18
4.3.1	Genomförande av intervjuer	18
4.3.2	Analys och bearbetning.....	18
4.4	Validitet.....	18
4.5	Etik.....	19
4.5.1	Riktlinjer	19
4.5.2	Fyra grundläggande krav	19
5	Resultat och analys	20
5.1	Integrering och samhörighet	20
5.1.1	Lekar, sånger och böcker	20
5.1.2	Trygghet och främmande	21
5.2	Lärande och språkinlärning.....	22
5.2.1	Familjen	22
5.2.2	Skola/ förskola	24
6	Diskussion och slutsatser	25
6.1	Hur integreras utlandsadopterade barn in i ett nytt språk?.....	25
6.1.1	Lekar, sånger och böcker	25

6.1.2	Trygghet och främmande	25
6.2	Hur har adoptivföräldrarna främjat barnets språkutveckling?	26
6.2.1	Familjen	26
6.2.2	Förskola/skola	27
6.3	Metoddiskussion	27
7	Sammanfattande slutsats	29
7.1	Vidare studier	29
7.2	Vad betyder detta för praktiken?.....	29
7.2.1	Förskola/ skola	29
7.2.2	För de som går i adoptionstankar	30
7.2.3	Adoptionsorganisationer	30
7.2.4	BVC	Fel! Bokmärket är inte definierat.
8	Referenser	31
9	Bilagor.....	33
9.1	Bilaga 1	33
9.2	Bilaga 2	35
9.3	Bilaga 3	37

1 Inledning

1.1 Introduktion

Världens länder som har den största proportionen av utlandsadopterade barn är Sverige, Norge och Danmark (Statistiska centralbyrån, 2007). I Statens Offentliga utredning (SOU 2003:3) presenteras forskning om att internationellt adopterade barn inte får den anpassning de behöver i ett främmande land som Sverige. Studier har gjorts på hur inläringen för adopterade barn fungerat. De visar att utlandsadopterade barn återhämtar sig fort både kroppsliga och kognitivt, samtidigt visar forskningen som presenteras att utlandsadopterade barn har svårigheter i skolan som har med språket att göra. Det handlar om att vissa av de internationellt adopterade inte förstår "abstrakta" begrepp. I SOU-rapporten förhålls det även att det råder brist på svensk forskning som berör språkutvecklingen hos utlandsadopterade barn. Rikshandboken (2015) dryftar språkutveckling hos utlandsadopterade barn och lyfter fram vad adoption innebär, att det blir ett uppehåll i barnets språkliga process. Barnet får då börja om på nytt med att lära sig ett nytt modersmål. En del av barnen som blir adopterade till Sverige har redan startat en process med att lära sig ett eller fler språk. Då barnet byter miljö uppstår ett avbrott. Först därefter kan det påbörja processen att tillägna sig ytterligare ett nytt språk. Beroende på var barnet är i sin språkliga utvecklingsfas varierar det hur lätt/svårt de får att lära sig ett nytt språk. Barnet har en stark inre drivkraft för att kommunicera, det är inte bara språket barnen byter utan även kultur och miljö. Säljö (2005) skriver att man kan se språket som ett kollektivt redskap som går före individen och hennes eget tänkande. Människan är en social varelse och omgivningen bidrar till att strukturera den enskilde. När en individ lär sig ett nytt språk implementerar hon även det kollektivs perspektiv, till exempel i form av kunskapsinhämtning. I ett samtal förklarar den enskilde sitt perspektiv utifrån det kollektivs synsätt för att med säkerhet förmedla på bästa sätt. Vidare benämner Säljö att innebörd i olika språkliga kategorier kanske inte är svåra att definiera men det kan likväl ta lång tid att lära sig att förstå och använda ett begrepp i olika sammanhang. För att kunna organisera oss socialt är språket en nödvändighet där vi samordnar våra handlingar med hänsyn till kollektiva aktiviteter. Säljö (2005, s.45) citerar Nelson (1996) och lyfter fram att det är "Språket som mer än något annat öppnar upp vår hjärna och vårt medvetande för kulturella intryck".

Säljö (2005) beskrivning avseende begreppsuppfattning får stöd via Lagergren (2000) som framhåller hur svårt det kan vara att upptäcka språkliga brister hos utlandsadopterade barn. Språkinläringen, menar Lagergren, centrerar på fras- och menings nivåer, hellre än ord- och begreppsnivåer. Omgivningen kan misstolka och låta sig "luras" av att det låter bra, menar hon, vilket kan få människor att tro att även språk behärskningen är bra. Något som vi även har urskilt från den tidigare

forskning som studerats, där kan till exempel förstås utifrån Glennen (2014) och De Geers (1992) studie. De Geers syfte var att undersöka den kommunikativa utvecklingen. Hon har i sin studie framtagit att ankomståren har en betydande faktor i den språkliga och kommunikativa utvecklingen. Liknande har Glennen (2014) visat att äldre utlandsadopterade barn har svårare att komma ikapp språkutvecklingen. Dessa två studier lyfter ett viktigt dilemma då barnen kommer från en uppväxt på ett barnhem där de i utsträckning har minskade chanser till att lära sig använda sina verktyg. Enligt Säljö är verktygen både fysiska samt intellektuella, med det menar han att utifrån vår omgivning lär vi oss språket genom interaktion. Hoffs (2006) studie beskriver likt Säljö hur den sociala miljön är viktig för barnets språkinläring. Med det avser hon att det är viktigt att se till barnets miljö före uppväxt men även se till den miljön som barnet får vid adoption. som nämnts tidigare menar Säljö att ett av våra verktyg vid inläring språket, där vi genom kommunikation lär oss av varandra.

Inledningsvis i studien nämns det i SOU- rapporten (2003:3) och hur det råder brist på svensk forskning inom området internationellt adopterade barn. Angående den problematik som Lagergren (2000) tar upp om hur utlandsadopterade barn får ett avbrott i sin språkutveckling, anser vi det viktigt att öppna upp ämnet för vidare forskning. Därmed kommer denna studie riktas utifrån den pedagogiska relevansen med hur ett nytt modersmål formas, då de flesta utlandsadopterade barn redan har ett modersmål och ska lära sig ett nytt. Mot denna bakgrund framstår det som betydelsefullt att undersöka hur adoptivföräldrarna främjat barnens språkutveckling.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med studien är att utifrån adoptivföräldrarnas perspektiv undersöka barnets integrering in i sitt nya modersmål, samt analysera adoptivföräldrarnas erfarenheter om eventuella språksvårigheter som kan uppstå i den sociala kontexten.

Forskningsfrågorna är:

1. Hur integreras utlandsadopterade barn in i ett nytt språk?
2. Vilka möjligheter och hinder finns det i den sociala kontexten när det gäller vardagliga praktiker enligt föräldrarna?

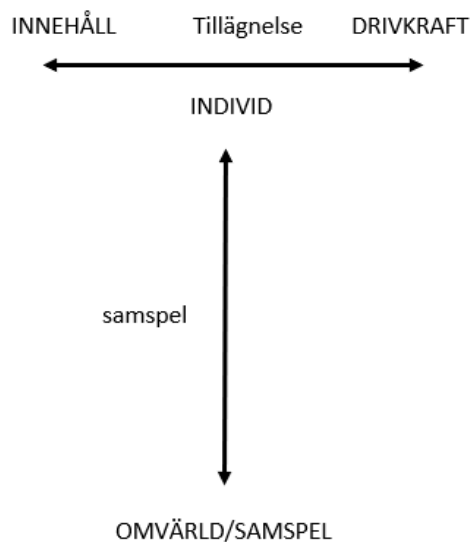
2 Teoretiska utgångspunkter

2.1 Vad är lärande?

Illeris (2015) menar att lärande både är en individuell och en samhällelig angelägenhet. Det är nästan oundvikligt att tänka på lärande utan att tänka på skolan: det är grunden av vår start i livet. De som gör bra ifrån sig i skolan bygger upp ett gott självförtroende vilket även skapar en lust att lära sig mer.

Vidare beskriver han att lärande sker i det dagliga livet, ett omedvetet lärande. Det kan ske i vardagliga situationer inom familjen, exempelvis via fria lekar eller instruerade situationer.

Figur (1) illustrerar lärandets fundamentala processer. Illeris (2015) beskriver att lärande sker i tillägnelse utifrån två processer den ena är samspelsprocessen och består av individ och samhälle. Därav kan vi se en lodrät dubbelriktad pil mellan omvärld och individ, med syftet att visa på vidden av samspel vid lärande. Därefter är tillägnelseprocessen som till grunden har en biologisk karaktär, då den äger rum på individuell nivå. Det krävs både innehåll och drivkraft för att en tillägnelse ska komma till stånd. Innehåll handlar, enligt Illeris (2015), om det man ska lära sig exempelvis kunskap, förståelse, beteendesätt och så vidare. Drivkraft är det som skapar en vilja att lära sig, såsom lust, intresse eller nödvändighet. Figur (1) avser att visa på det samspel som krävs.

Figur 1. Illeris (2015) lärandets fundamentala processer (s. 43)

2.2 Barnets språkbyte

Lagergren (2000) är logoped, och hon arbetar med utlandsadopterade barn i deras språkbyte. Hon skriver att det sker en ökning med svårigheter för utlandsadopterade barn vid dess språkbyte.

Lagergren skriver vidare att en av orsakerna kan vara att allt fler barn är äldre (4-6 år) när de kommer till Sverige med ett mer begränsat eller nästintill obefintligt språk att använda som grund. Det är även viktigt att inneha en viss språklig mognad för att vara i bestånd av en inläringssituation, något som vissa av dessa utlandsadopterade barn orimligt kan uppnå när samhället menar att de ska kunna börja i skolan, det vill säga, det år som de fyller 7. I att lära sig ett språk finns vissa grundläggande förutsättningar, så som den genetiska kodningen samt organiska faktorer. Vidare menar hon även att det är i samspel med omvärlden som barnets språkutveckling sker. För att barnets lärande ska ske krävs en känslomässig kontakt med en vuxen där barnet får en sinnesstimulans. Vid kontakt med andra barn lär de sig inte språket men de får en chans att öva det de lär sig. Det är även genom att uppleva som barn lär sig, det vill säga genom dess samtliga sinnen, syn, hörsel, smak och känsel och i samförstånd med det när en vuxen sätter ord på intrycken så stimuleras barnet till lärande. Det är alltså genom många och rika erfarenheter som barnet utvecklar ett rikt språk, däribland genom lek och samspel. Hon säger även att det är i samverkan mellan arv, miljö, motorisk, emotionell, intellektuell, och den sociala utveckling som lärande sker. För att barnet ska kunna utveckla sitt språk behöver det en språklig kontakt, samt en möjlighet att skapa sig egna upplevelser över omvärlden. Utifrån dessa nya upplevelser behöver barnet hjälp med att skapa samband för att kunna tyda omvärlden. Det är så vi lär oss orsak och verkan. Sambandet måste dras i nära anslutning till händelsen för att barnet ska kunna se kopplingen, hur sakerna hör ihop. Barnets språkutveckling sker ofta i takt med den motoriska utvecklingen. Lagergren (2000) säger att "språket utvecklas tillsammans med upplevelserna, kontakten med omvärlden". (s.7)

2.2.1 Barnets språkutveckling

Lagergren (2000) skriver att det är vid ca 1,5 års ålder som de flesta barn börjar att tala, då är det först med ettordsyttranden som till exempel, kaka. Med det kan barnet mena att den vill äta kakan eller bara konstatera att den har uppmärksammat att den ser en kaka. De första orden är därav sinnesbaserad, substantiv och adjektiv. Därefter kommer verben, de handlingsbaserad begreppen, med det säger hon att för att kunna agera så måste man först uppleva. Det är vid ungefär 2 års åldern som barnet börjar sätta ihop två ord, oftast i en kombination av substantiv och verb, till exempel, "dockan sova". För att kunna konstruera en tvåords sats krävs det att man kan se en koppling mellan ord och begrepp. Lagergren lyfter fram en viktig faktor, med hur barn som har tillbringat sin första tid på ett eller flera barnhem kan sakna den emotionella stimulansen från dess omgivning, samt det är även vanligt att barn uppvuxna på barnhem inte får samma möjlighet till att uppleva olika miljöer för att skapa de sinnesintryck som behövs för att lära sig ett språk.

2.3 Det sociokulturella perspektivet

Vygotskij (1999) menar att medvetande är kraftfullt och föränderligt vilket speglar den sociala kulturen för där den är skapad. Vygotskij beskriver en skillnad med intellektet, som är monologiskt, medans medvetandet är i dialog mellan olika tankeformer. Därav utvecklade han ett synsätt, där kunskapsprocessen ses som en mediering. Vygotskij menar att den primära funktionen med språket är den kommunikativa funktionen. Det är ett medel för social samvaro, ett sätt att förstå andra samt att göra sig förstådd. Vidare säger han att det är omöjligt att kommunicera utan betydelse, med det menar han att i en kommunikation krävs det att båda parter kan generalisera. För att verklig förståelse ska uppstå så måste jag kunna förmedla min upplevelser med en generalisering som mottagaren förstår. Man kan med det inte förmedla något till ett barn som ännu inte lärt sig att generalisera. Vygotskij (1978) skriver även att en central del för det sociokulturella perspektivet är hur man ser på lärandet, nämligen människans förmågor både de fysiska intellektuella och sociala. Människans förmågor är inte biologiskt bundna utan de är något man kan utveckla vidare. Redskap är ett begrepp som används inom det sociokulturella perspektivet. Redskapen kan både vara fysiska och intellektuella, de fysiska redskapen är något vi använder när vi skriver, ritar och bygger. De intellektuella redskapen är de mentala- eller språkliga redskapen som vi använder vid kommunikation. Säljö (2005) förtydligar hur det är främst genom språket som vi kommunicerar utifrån våra egna erfarenheter samt från de iakttagelser vi gör. Det är med hjälp av redskapet språket som vi har möjlighet att kommunicera, och med det kan vi "låna" erfarenheter och färdigheter av andra som en hjälp att utvecklas mer. För att utveckling ska ske krävs både mentala- och fysiska redskap.

Likt Vygotskij ser Säljö (2015) människan som en biologisk, social, kulturell och historisk varelse. Säljö (2005) dryftar två olika perspektiv för lärande. Den första rationalism, en av dess företrädare är Jean Piaget. Teorin går ut på att vi har till naturen våra grundförutsättningar för att lära där bland andra föräldrar samt lärare hjälper oss att utveckla de talanger vi skapats med. Det andra perspektivet är empirism, en teori som finns inom behaviorismen med företrädare som B. F. Skinner, vilket kan ses som en motsats. Säljö (2005) menar att båda dessa teorier är rimliga i att de biologiska förutsättningarna avgör vad vi har för möjligheter till att lära och utvecklas, men miljön är en viktig faktor för att kunna växa som individer. Vidare menar han att erfarenheter inte är något som bara upprepas mekaniskt, människor är problemlösare, de generaliserar, finner nya sätt att ta sig an en problematik. Säljö (2005) beskriver att människan är en social varelse och för att kunna förstå hur hon lär sig så måste man se på hennes omgivning, hur den är strukturerad. Barnet föds in i en social värld, vars utveckling äger rum i samspel med andra. Det sociala förverkligas genom beröring, ögonkontakt, skratt och tal. Barnet fostras in i en miljö byggt på regler, normer, värderingar och kunskaper (Säljö, 2015). I en föränderlig värld så krävs det att vi är flexibla, vilket talar för att hon lever efter

sociokulturella erfarenheter och inte av en redan genetisk programmering. Redan som små styrs vi in i de kulturella regler som gäller för det samhälle som vi växer upp i. Med ett sociokulturellt perspektiv menas det att samhällsliga erfarenheter inte kommer inifrån individen utan det är något som skapas individer emellan.

2.3.1 Proximala utvecklingszonen

Vygotskij (1997) teori av den proximala utvecklingszonen går ut på att barnet har tre zoner, dess redan tillägnade kunskaper, den proximala utvecklingszonen och barnet framtida kunskaper. Vidare menar han att den proximala utvecklingszonen är den som är relevant för att förstå sambandet mellan lärande och utveckling. Vygotskij förtydligar även hur barnet endast lär sig i samvaro med en vuxen. Säljö (2014) skriver om Vygotskijs tankar om att individen är ständigt under utveckling och förändring. I varje situation vi befinner oss i har vi tillfälle att ta till oss kunskaper från individer i interaktionssituationer. Det vi redan behärskar kan generera till nya insikter, och genom att skapa nya synsätt och möjligheter utvidgas det intellektuella. Enligt Säljö är varje individ en bärare full med kunskap samt försedd med kognitiva strukturer. Att betrakta individens utveckling och lärande är att använda begreppet utvecklingszon. Det är vad en individ klarar av att åstadkomma ensam, och vad man klarar av att åstadkomma med en vuxens anvisning eller i samverkan med kompetenta individer. Med denna betydelse är det med hjälp från omgivningen som vi ofta förstå problemet och som skulle vara komplext att göra själv. Interaktionen och det sociala samspelet gör att det blir lättare. Utvecklingszonen representerar vad individen redan presterar och även vad som är möjligt att utvecklas i individens uppfattning och handlande.

3 Tidigare forskning

3.1 Barnets språkinläring

Enligt tidigare forskning finns det flera olika variabler för att lärande ska ske, bland dem är den sociala miljön en viktig faktor. Hoff (2006) menar på att inläring inte bara är biologiskt utan den sociala omgivningen spelar en viktig roll. Med det menar hon att beroende på vad ett barn har för sociokulturell bakgrund, spelar in hur dess språk tar form. Ett av Hoff (2006) syften med sin studie var att undersöka om det finns några bevis för det universella stöd som miljön ger. Ett andra mål är att se till vilken grad olika miljöer ger stöd vid språkinläring och om det finns variation i barns bedömning eller om det har med språklektionerna som påverkar inläringen. Glennen (2007) syfte med studien var att avgöra om den utvärdering som slutfördes när småbarnen först adopterades kunde förutsäga språkliga resultat vid två års ålder. Hon menar även att de sociala förhållanden barn har på barnhem kan försena dess språkutveckling men beroende på dess ålder vid adoption samt vilket stöd de får när de kommer hem till sin nya familj kan barnen "blomstra".

3.2 Språkutveckling hos internationellt adopterade barn

En majoritet av studier gjorda kring språkutveckling hos utlandsadopterade barn tenderar att vara amerikansk forskning. Eigsti, Weitzman, Schuh, De marchena och Casey (2011) har undersökt språkutvecklingen och även den kognitiva utvecklingen, där de bland annat är intresserade att undersöka om stressen från barnhemmet har påverkat språkutvecklingen. Glennen (2014) undersökte hur lång tid det tar för utlandsadopterade barn att komma ikapp språkutvecklingen jämfört med jämnåriga barn. Eigsti et. al (2011) fokuserade på förbindelsen mellan språkkunskap och den kognitiva processen. Vidare menar forskarna att längden som barnen har bott på barnhemmet har en avgörande betydelse. Syftet var att undersöka om tiden på barnhemmet innebär någon skillnad på språkutvecklingen. De menar att det inte finns någon skillnad på språkutveckling och beteendemönster hos utlandsadopterade barn, medans andra forskare menar att det finns en väsentlig skillnad. Studien presenterar även att språksvårigheter upptäcks först när barnen börjar skolan. Resultatet visar att ju äldre barnen var när de kom till USA desto större svårighet hade de i testerna. Hur länge de bodde på barnhemmet spelade även en roll över hur väl befintlig den kognitiva processen var. Ju äldre barnen var när de adopterades desto svårare hade barnen med språkutvecklingen. Dock visar resultatet att beteendeproblem inte har någon påverkan på språkutvecklingen hos de utlandsadopterade barnen. De Geers (1992) beskriver språk växlingen och den kommunikativa utvecklingen hos internationellt adopterade barn. Hon har valt barn i olika åldrar för att studera den språkliga och kommunikativa utvecklingen. Slutresultatet visar att det finns skillnader som beror på ankomst åren. Den största

skillnaden fanns i det barn som kom senare i livet (4 år och tre månader). Under tvåårsperioden hon observerade det äldre barnet, visade barnet på långsam språkutveckling och även förseningar i hans ålder.

Resultatet i Glennon (2014) visar att utlandsadopterade barn som kom i yngre ålder hade lättare att komma ikapp med språket jämfört med barn som var äldre. Det visade sig att barnen kom i kapp inom loppet av ett år, enligt testerna som gjordes och för de äldre barnen (3-4 år) tog det längre tid, uppemot två år. Efter att treårsperioden var över kunde man se att en del av barnen hade svårigheter i engelska språket. Sammanfattningsvis kan man se att äldre barn som har adopterats har större utmaningar i språkutvecklingen, medans yngre har haft det lättare att komma ikapp med språket.

Roberts, Pollock, Krakow, Price, Fulmer och Wang (2005) undersökte den språkliga utvecklingen hos 55 barn i förskoleålder som var adopterade från Kina. Dessa barn har bott i sitt permanenta hem i två år eller mer. Studien visar att då adoptivföräldrarna inte talar barnets språk så förlorar de sitt "första språk" och skapar ett nytt första språk. Äldre adopterade barn slutar att använda sitt förstaspråk då de inte har någon att använda det med. Vidare visar Robert et. al på hur barn så tidigt som de första dagarna från att de har fötts visar att de föredrar den melodin som är i "sitt" biologiska språk framför andra språk. Före sitt första år visar små barn en förmåga att segmentera ord från flytande tal, samt de känner igen individuella ord som dess eget namn eller mamma och pappa. Robert et. al menade att de flesta internationellt adopterade barnen blir adopterade som småbarn där de har haft ett år eller mer av exponering av sitt första språk, vars egenskaper de har börjat uppfatta och lagra. Med det abrupta bytet av språk vid adoption så kan man förvänta sig förseningar i barnets användande av sitt nya språk, då de lär sig förstå de egenskaperna som finns i det nya språket. Det har rapporterats om "tysta perioder" under barnets första veckor eller månader när nyligen utlandsadopterade barn går igenom den processen.

Jacobs (2010) syfte med sin studie var att hon vill uppmärksamma hur det positiva eller negativa språkliga bruket om adoption påverkar de adopterades humör. Hon resonerade även hur i förhållande till det språkbruk som används, påverkas de adopterade flickorna i sin uppfattning om sig själv. Vidare menade Jacobs att tidigare forskning angående teorier om inkludering respektive exkludering visar på att det finns en direkt koppling till hur språk används och dess påverkan på barnet. Med det menade hon att val av ord kan skapa en känsla av tillhörighet vilket i sin tur genererar egenvärde samt självkänsla. Enligt Jacobs visar sig ordens effekt även vid de band som skapas mellan barnet och adoptivmamman samt hur det längre fram kan ses i vidare relationer. Roberts et. al. (2005) menade på att det finns lite empirisk data som dokumenterar utkomsten av inlärandet av ett andra modersmål för

internationellt adopterade barn. Med en ökning av antalet internationella adoptioner, främst från Kina, grundar USA ett intresse av inläring av det engelska språket för internationellt adopterade barn. Likt Hoff (2006) och Glennen (2007) menade Roberts et al. (2005) att barnets tid före adoptionen har en väsentlig roll i hur framgångsrik dess inläring blir. Två av de variabler som de var intresserade av var barnens medicinska historia samt hur gamla barnen var vid adoption. Dessa faktorer har visat sig ha en koppling till den kognitiva och sociala emotionella utkomsten hos internationellt adopterade barn. Roberts et al. (2005) fann i sin studie att de adopterade barnen från Kina i majoritet hade lika bra och i vissa fall bättre resultat i det engelska språket än barn födda i USA. Studien utfördes på barn som hade varit exponerade i det engelska språket i två år eller mer. I Gauthier och Genesee (2011) framkom det däremot att de internationellt adopterade barnen hade sämre testresultat i ordförståelse än icke adopterade, med det var inte några markanta skillnader mellan de båda grupperna när det gäller språklig kunskap inte heller i den icke verbala förmågan.

3.3 Skolprestation hos internationellt adopterade barn

Dalen (2010) har studerat utlandsadopterade barns språkutveckling i Norge och kopplingen till skolprestation. Hon undersökte 193 utlandsfödda barn som är adopterad från Colombia och Kina för att studera om det finns någon skillnad i språkutveckling mellan de utlandsadopterade barnen och norskfödda barnen och därav har ett lika stort urval med 193 norskfödda. Hennes hypotes var att de barn som kommer från Korea har högre presentation än de barn som kommer från Columbia. En annan hypotes är att åldern vid adoptionen spelar roll i presentation, då barn som kom i lägre ålder skulle visa bättre presentation än de äldre. Resultatet visade att det fanns en signifikant skillnad vad det gäller den pedagogiska prestationen hos utlandsadopterade barnen och de norskfödda barnen. Det finns andra sätt att se den här problematiken på då Hoff (2006) belyser hur barnets sociokulturella bakgrund är av vidd för barnets språkbruk. Med det menar hon både barnets uppväxt före adoptionen samt vilken miljö barnet kommer till efter adoptionen. Med det inte dra koppling mellan två länder och skolprestation utan att se respektive barnhem har för standard och möjligheter. Glennen (2007) menar att beroende vilket stöd barnet får när de kommer till sin nya familj är en av faktorer som barnet lär sig sitt nya modersmål. Det är viktigt att se likt Glennens studie hur den nya miljön bidrar med barnets inläring oavsett vilket land barnet kommer ifrån. I Dalen (2010) studie visades även en mer generell skillnad på tjejer och killar. Lärarna rapporterade in språkproblem och skolprestationer till forskaren. Med hjälp av två verktyg fick lärarna hjälp att dokumentera in språkproblem och skolprestationen. Resultatet visade att norskfödda och barn från Korea låg i genomsnittlig längd i skolprestationen, dock låg barnen från Columbia under i skolprestationen. Forskaren tror att skolprestationen beror på språkutvecklingen. De utlandsadopterade barnen inte förstår språket i skolan, då skolan har ett "visst" sätt att tala ut och använda sig av de abstrakta begreppen. Man kunde

se att de utlandsadopterade barnen fick specialundervisning. Tidigare forskning lyfter även fram hur den sociala miljön är en grundläggande faktor för att lärande ska kunna ske.

I Barratt (2011) studie som är genomförd i Storbritannien, undersöker hon skolor, som får bidrag för att hjälpa barn med "extra behov", men efter adoption blir dessa barn osynliga, med det menar hon att de glöms bort. Utlandsadopterade barn kommer ofta till sina nya familjer vid skolålder, vilket innebär att skolan är ytterligare en övergång tillsammans med hem, mat, språk och social miljö, detta samtidigt med att hantera smärtan av förlust av sin biologiska familj och kultur. Studien fokuserar på hur viktigt det är att Child and Adolescent Mental Health (CAMHS) arbetar med skolor och adoptivföräldrarna för att hjälpa barnen att hantera tillvaron i skolan. Barnen kan även behöva hjälp med att hantera vänskap i skolan. Den andra problematik som studien lyfter är hur områden, rasism, och tankar kring föräldrar och syskon påverkar barnet. Majoriteten av de adopterade barnen (de har haft hand om på CAMHS) har haft tre eller fler olika byten av boenden innan de placeras hos sin adoptivfamilj. När barnen har blivit adopterade "glöms" det bort vilken dålig start de har haft ur lärande perspektiv. Äldre adopterade barn kan behöva komma ikapp när de börjar skolan.

I Raaska, Elovainio, Sinkkonen, Matomäki, Mäkipää och Lapinleimu (2011) studie undersöker de skillnader på barn uppvuxna på barnhem med barn som adopteras. De barn som blir adopterade växer bättre, utvecklar en bättre kognitiv kapacitet samt får mindre problem med tillgivenhet, jämfört med de barn som blir kvar på barnhemmet. På barnhem skapas det färre utmanande stimuli samt mindre möjligheter att öva nya färdigheter, vilket leder till en lägre social och kognitiv förmåga. Flera studier visar på att utlandsadopterade barn kommer efter i skolan jämfört med icke adopterade barn. Det finns en växande forskningsansats som undersöker eventuella kopplingar kring de psykologiska medlare som kan vara kopplingen till de adopterades missnöje till sina akademiska problem. I studien fann Raaska et al. (2011) att barn som hade blivit adopterade vid en yngre ålder hade mindre problem vid inläring. Utifrån resultaten sammanställdes två grupper, en där deltagarna upplevdes att ha mindre problem samt en där deltagarna påvisade större problem. Pojkarna i gruppen som uppvisade hade mindre problem visade sig ha svårare för inläring än flickorna. Inga skillnader fanns i gruppen för större problem. De barn som kom från Östeuropa och Afrika hade större inläringssvårigheter än barn från andra länder. Även här är det viktigt att påvisa hur bakomliggande faktorer som ej tas fram i studien kan vara avgörande för resultatet. I Robert et al. (2005) studie framkommer det hur barnets tid före adoption har en väsentlig roll för dess inläring. Med det kan man inte jämföra två länder utan har sett den sociala förhållande från barnhemmen. Det är farligt att dra koppling från vissa länder med en smal syn på hur dess språkinläring är, då det istället kan ses som individerna har en sämre förmåga än övriga, man måste istället se det utifrån barnets tid i sin sociala miljö. Både Hoff (2006) och Glennen

(2007) skriver att miljön före adoption har en viktig roll för att lära sig ett nytt språk. Raaska et al. (2001) belyser även hur barn som hade placerats i mer än ett hem före adoption hade svårare vid inläring. Barnets tendenser att vara klängiga var associerade med svårigheter att lära. I tidigare studier har kopplingar dragits till barnhemmets bakgrund och de utlandsadopterade barnens dåliga kognitiva förmågor. I denna studie drar de en koppling mellan antal av placeringar före adoption med inläringssvårigheter.

4 Metod

4.1 Kvalitativa intervjuer

Till hänsyn utifrån vårt syfte och även forskningsfrågorna valde vi kvalitativa intervjuer som metod. Dalen (2015) skriver att intervju som metod innebär att informanten får fram “träffande och beskrivande” förklaringar om människans erfarenheter. Den kvalitativa intervjun är lämpad för att ge inblick i informanternas egna erfarenheter och föreställningar om problemet. Därmed anser vi att intervjustudie är den mest lämpade metoden för vår studie.

4.1.1 Datainsamling

För att skapa den data relativ till vår studie, valde vi att använda semistrukturerade intervjuer. I likhet till det Bryman (2011) belyser, har vi utarbetat frågor som har varierats i ordningen för vad som passar intervjusituationen. Vid utformande av en intervjuguide krävs det att man utifrån studiens problematik utformar centrala teman och frågor som gemensamt ska innefatta det viktigaste för studiens ändamål. Vår intervjuguide (bilaga 1) är skapad utifrån forskningsområdet och utifrån det sociokulturella perspektivet. Man bör även inte börja med känsliga frågor (Dalen,2015). Vår intervjuguide är baserad på fem olika teman, bakgrundsfrågor (föräldrarnas och även barnets), förberedelser, första veckorna, samhörighet och stöd. Likt det Dalen skriver är bakgrundsfrågorna mer “värma upp” frågor, då informanten ska känna sig avslappnad. Därefter går frågorna in på mer specifika frågor om vårt ämne.

4.2 Urval

För att hitta deltagare till studien kontaktade vi tre stycken adoptionsförmedlingar med ett missivbrev (bilaga 2) där vi informerade om vår studie, samt hur de kunde kontakta oss vid intresse för att delta. Samtliga adoptions förmedlingar vidarebefordrade informationen till sina medlemmar. För studien valdes *målinriktat urval*, då det är en typ av samplingsteknik där val av respondenter görs utifrån relevans för forskningsfrågorna. Ett målstyrt urval kan inte utgöra en generalisering för någon population, då denne inte är ett sannolikhetsurval (Bryman, 2011). Då vi endast fick fem deltagare, var detta inget problem för oss. Vi hade även bara ett kriterium, att den deltagande skulle ha adopterat ett barn internationellt.

4.2.1 Respondenterna

Fem stycken kvinnor hörde av sig till oss med ett intresse att delta i studien och berätta sin erfarenhet. De är i åldrarna 40-50 år idag. Tre av barnen kommer ifrån Taiwan, ett är från Litauen och ett syskonpar från Etiopien. Samtliga av respondenterna är gifta, vilket är ett krav om man adopterar som par. Syskonparet utgjorde samplingsspämnet, med den yngsta sju månader och den äldsta åtta år

vid adoption. Samtliga föräldrar har en universitetsutbildning. De svarade även överlag att de hade en medelstor släkt samt vänskapskrets.

4.3 Tillvägagångssättet

4.3.1 Genomförande av intervjuer

När vi hade hittat informanter som ville ställa upp på intervju, skickade vi ut "samtyckeskrav" (bilaga 3), där informanterna fick skicka på mail till oss att de gick med på att bli intervjuade och att intervjun skulle spelas in. Dalen (2015) skriver att "krav på samtycke" ska innefatta information om deltagandet i studien och att de när som, kan avsluta. Oftast skickas ett samtycke via post med en svarsblankett, där respondenterna får skriva under för samtycke. I vårt fall skickades samtycket via mail och vi tog även ett muntligt samtycke innan intervjun startade, för att säkerställa ett fortsatt deltagande.

Respondenterna fick själva välja plats och miljö där de kände sig trygga. Fyra av fem intervjuer gjordes via Skype och en i direkt kontakt. I och med att informationen av respondenternas egna ord är viktigt, därmed spelades alla intervjuer in (Dalen, 2015). Vi båda var närvarande under intervjuerna, men en styrde samtalet. Intervjuerna tog mellan 30- 45 minuter.

4.3.2 Analys och bearbetning

Vid analys och bearbetning av datan transkriberade vi det insamlade materialet. Likt det Dalen (2015) skriver om, är det viktigt att transkribera intervjuerna direkt efter att intervjun är genomförd, då man lättare kan återspegla det respondenterna har sagt. Att transkribera intervjuer enskilt får man ett särskilt tillfälle att bekanta sig i materialet. Analysen av det transkriberade materialet har vi utgått från den tematiska metoden då vi har utifrån huvudområden valt ut citat och skapat valda teman (Bryman, 2011). I de teman som utarbetats i intervjuguiden samt i samverkan med forskningsfrågorna färdigställdes nya teman för analysen. Då vi diskuterade med varandra om det transkriberade materialet författades nya teman, vilket är 1. Integrering och samhörighet och 2. Lärande och språkinläring. Ur dessa två teman framkom även underkategorier som stämmer överens med valt tema. I det transkriberade materialet fann vi likheter och skillnader i vad våra deltagare uttalade sig om. Relevanta citat valdes fram och kategoriserades in i respektive tema. Dess relevans framkom utifrån den valda tidigare forskningen och de teoretiska utgångspunkterna med en gemensam nämnare, den sociala omgivningen och dess påverkan av barnets inläring av språk. Med denna bakgrund analyserades citaten djupgående. Dessa teman har en nära förankring till den teoretiska utgångspunkten i denna studie.

4.4 Validitet

Bryman (2011) lyfter problematiken inom kvalitativa studier, med att det är svårt att veta hur många personer som behöver intervjuas för att öka validiteten i sin studie. Som tidigare nämnts har vi fått förhålla oss till antalet respondenter som kontaktade oss. Vi har ett brett urval när det gäller åldrarna

på barnen, vilket har stämt överens med den forskning som tidigare framtagits. Studiens trovärdighet kan beaktas som relativt god, då deltagarnas svar var samstämmiga med forskningsöversikten som tillämpats i denna studien.

4.5 Etik

4.5.1 Riktlinjer

I forskning är det viktigt att ha regler och normer att förhålla sig till, så att det är en transparens mellan forskare och deltagare. Principerna ska även vara till hjälp för forskaren inför planerandet av sitt projekt (Vetenskapsrådet, 2011). För att inte våra deltagare ska bli igenkända har vi valt att inte koppla samman bakgrundsfrågorna till de enskilda respondenternas svar utan har gjort en sammanfattning av de olika respondenterna som deltagit i vår studie, i enlighet med konfidentialitetskravet. För att få en djup förståelse för adoptivbarnens situation före och efter adoption, utformades en grundläggande intervjuguide med vad som kan ses som personliga frågor. Detta var dock inget respondenterna reagerade på utan besvarade frågorna efter bästa förmåga. Från samtliga deltagare var intresset stort att vara behjälpliga, då de överensstämmande menade att detta var ett viktigt ämne att lyfta.

4.5.2 Fyra grundläggande krav

Följaktligen kommer här att framställas fyra av de grundläggande krav (Vetenskapsrådet, 2011).

Informationskravet tillämpades, vilket innebär att vi meddelade respondenterna i studien om hur deras deltagande kommer att se ut, samt att det är frivilligt och att de kan närsomhelst avbryta sitt deltagande. *Samtyckeskravet*, dagen före intervjun skickades ett formulär ut med information om studien, där vi även bad respondenten besvara med sitt samtycke till att delta i studien. Enligt vetenskapsrådet ska detta göras i undersökningar där aktiva deltagare medverkar. Vi utgick från *Konfidentialitetskravet*, deltagarna meddelades att i datan som vi kommer att framställa inte på något sätt kan att peka ut någon. Vi behandlar dess personuppgifter med respekt, inga obehöriga kan ta del av dem. Det är även viktigt att belysa om *nyttjandekravet*, med det innebär att inget av det material som framställs kommer att föras vidare för kommersiellt bruk det kommer inte heller användas i andra icke vetenskapliga syften.

5 Resultat och analys

I följande del kommer vi att presentera det resultat som är framtaget från fem intervjuer, samt den analys gjord utifrån det sociokulturella perspektivet som vi har presenterat i tidigare avsnitt. Utifrån forskningsfrågorna samt intervjufrågorna har två teman framställts, 1. integrering och samhörighet samt 2. adopterade barns språkinläring.

Studien är baserad utifrån mödrarnas perspektiv och deras erfarenheter, till ett eller två internationellt adopterade barn i dess språkbyte. Mödrarna har beskrivit deras barns språkinläringen vad som har gått bra, men även de svårigheter som har uppstått.

Samtliga respondenter har lyft fram hur de genom lek kunnat nå fram till barnen och inspirera dem att lära sitt nya modersmål. Majoriteten talar om ett rikt familjeliv, med att vara ute i naturen, spelar spel och umgås tillsammans.

5.1 Integrering och samhörighet

5.1.1 Lekar, sånger och böcker

Ur vår intervjuguide har två frågor valts ut, gällande de första veckorna som behandlar barnets första tid i sin nya familj, samt hur kommunikationen gick till. Vi fann en gemensam faktor, det vill säga att barnen från första början integrerats in med hjälp av lekar, sånger och böcker. Två av respondenterna beskriver integreringen med hjälp av lek på följande vis,

“Så det var hon liksom jättesnabb med. Det sa hon redan när vi var där (Taiwan) och sen även ”borta”. Vi lekte väldigt mycket ”Titt ut” och man gömmer sig och så där. Och då sa vi ”borta”. Och det började hon säga ganska fort också”. (Respondent 2)

“Han har tyckt väldigt mycket om böcker och sånger, från första stund egentligen. Så vi har sjungit jättemycket och mycket böcker. Jättemycket böcker (skratt). Det dröjde inte så länge, då kanske han hade varit... Ja, vad kan han varit... nån gång runt tre månader kanske, då jag sjöng ”bä bä vita lamm” och han sprang och hämtade ett får i leksakslådan. Ja, och det var första gången som man kände WOW- han fattar vad jag sjöng”. (Respondent 1)

Att lära sig i lek kan utspela sig på många sätt, respondent (2) talar om hur de med rörelser lekte titt-ut, samt med tillhörande ord skapade en lärsituation, vilket kan ses som ett omedvetet lärande utifrån Illeris (2015), då barnet lär sig ordet “borta” när den i själva verket är inslupen i att medverka i en lek. Man kan även se det som att barnet i rörelse likt Vygotskij (1978) beskriver användandet av dess fysiska redskap, vilket innebär hur de använder sin kropp i anknytning till den sociala omgivningen, i

det här fallet med sina föräldrar. Vid lyckat resultat kan man se det som lärande utifrån glädje, och glädje är en av de starkaste drivkrafterna till att vilja lära mer (Illeris, 2015). Att använda alla sina sinnen förstärker den kognitiva förmågan, i samspel med andra influerar man varandra till att lära omedvetet utan press. Respondent (1) framställer på ett tydligt sätt en händelse av ett wow-ögonblick med sin son. Där hon såg en utveckling i sin son, kan man se att likt citat två, hur även han tillämpade omedvetet lärande (Illeris, 2015). Man kan även här se att det sociala är av vikt för att barnet implementerar ett nytt lärande, då det uppstod i en situation i samspel mellan omvärld och individ (Säljö, 2005).

5.1.2 Trygghet och främmande

Att tillägna sig en ny social miljö kan ta tid, men det är en viktig faktor för att utvecklas till starka individer. För att skapa goda förutsättningar till lärande krävs även tillägnelseprocessen, med det menas att det sker ett samspel mellan innehåll och drivkraft. Innehållet är som vi påvisat i teoretiska begrepp, det som ska läras, och drivkraft består utav känslan inför lärande. I det här fallet menar vi att trygghet är en viktig faktor för att barnet ska lära (Illeris, 2015). Tre av respondenterna ger här en talande bild om trygghet:

“Och få henne o känna sig trygg framförallt med oss. Och få henne och veta att vi försvann inte nu. För nu ha dem andra som hon har växt upp med och älskat försvunnit [...] Även om hon har varit iväg med sin mormor en liten sväng så kan hon komma tillbaka till mig och säga ”mamma mamma mamma” verkligen tanka och sen går hon iväg igen. Hon vill bara kolla. Det är ganska tydlig markering. Tanka lite trygghet och kolla så jag är där. Det är ganska bra.” (Respondent 2)

“Men sen när de kommer hem, så... Det blir nog en sådan chock för båda barnen faktiskt. När allting är nytt. Alltså, ljud, utseende på människor, lukter och så språket förstås. Så just den äldre killen blev extremt överaktiv och det tror jag ha mycket att göra med språket, bland annat. Det säger han nu i alla fall. Och han kanske var överaktiv kanske ett år. Så vi trodde nästan att han hade en diagnos, men det hade han definitivt inte, utan han är jättelugn idag.” (Respondent 5)

“Hon är väldigt social och öppen och... När hon kom så var hon... Ja, hon är lite gränslös. För hon skulle leka med alla. Hon ville ringa till alla. Så det var ju lite turbo och först så tänkte vi att ”Gud det här är ju jättebra, hon får ju kompisar, leker med alla”. [...] Sen så lugnade det där tempot ner sig lite. Hon har fått lite mer urskiljningsförmåga [...] För det är ju nästan en stress i att det här. Jag vet inte riktigt var det kom sig av. Men det var väl lite... kanske någon slags frihetskänsla, att man får komma ut [...] Det var lite turbo ett tag. Hon skulle gärna vara den som tog hand om de mindre också.”

Vilket är vanligt när man har varit på ett barnhem, på skolan och ehh... Ta ansvar och så”.

(Respondent 3)

Respondent (2) talar här om hur hennes dotter kommer och “tankar trygghet” för att sedan vågar gå ut på äventyr. Med den “nytankade tryggheten” kan hon uppleva saker i sin sociala miljö och lära av andra människor i sin omgivning. Vygotskij (1999) menar att i kommunikation krävs det att båda parter kan generalisera. Vilket vi delvis kan se här då respondent (2) utifrån sin dotters få ord samt kroppsspråk förstår vad det är hennes dotter behöver för stunden, i enlighet med respondent (2) reflektioner av situationen. Respondent (5) talar om att hennes son var överaktiv, vilket kan ha förklaring i språket. Han kom till Sverige som äldre, därmed blir det en ny sociokulturell bakgrund att formas in i. Han har redan fötts in i en miljö, som är skapad på andra normer, regler och hur man ska tänka och bete sig än de vi har här i Sverige. Att komma till en ny kultur innebär en process av att strukturera om sina tankar. För att kunna vara en del av den sociala miljön krävs det att kunna se hur den är strukturerad då Säljö (2005) menar att barnet växer upp i en social kontext där han/hon lär sig i tidig ålder hur man ska samspela med andra. Att tillträda en ny social miljö kan skapa otrygghet. Respondent (5) lyfter problematiken kring hur en förändrad social miljö samt kultur skulle kunna ge en felaktig diagnos. Respondent (3) talar även hon om hur hennes dotter (som var äldre) blev “överaktiv” när de först kom hem, men hur tempot har lugnat ner sig nu. Hon berör “frihetskänsla” som en teori vid hennes dotters tillfälligt ändrade personlighetsdrag. Illeris (2015) menar att ett barn som presterar bra i skolan bygger upp ett gott självförtroende vilket genererar en lust till att lära sig mer. Med det tänker vi att barnhem kan vara bra och personal bryr sig om barnen, men det kan aldrig skapa samma kärleksfulla band som mellan en förälder och dess barn. Utifrån det som barnet har upplevt före adoption kan därmed skapas en obalans som visar sig i kroppslig oro eller spänningar. Därmed sagt, oro och spänningar kan utspela sig som överaktiv.

5.2 Lärande och språkinläring

5.2.1 Familjen

En fråga vi lyfte under intervjun var om de utförde några aktiviteter inom familjen. Samtliga respondenter anser det vara viktigt att umgås tillsammans med nära och kära, där de utövar diverse aktiviteter efter intresse.

“Vi är en del i skogen. Vi bor jättenära olika skogsområden. Och vi åker till bondgårdar och träffar på djur. Vi träffar olika i familjen, familjemedlemmar och vänner. Vi är i trädgården en del, grejjar, pysslar. Hon tycker det är roligt att springa runt och gräva [...] Både närliggande och med kompis med barn. Sen har vi även varit på en sån där extra sångstund. Det är nämligen sångstund på öppna förskolan och hon älskar sång och musik [...] Så hon får sjunga och dansa lite mer. [...] Men hon

sjunger inte med ska jag ju säga. Men hon kan ju låtarna och vet rörelserna men hon sjunger inte med, med orden [...] Men hon har ju jättekul och då kör vi på det”. (Respondent 2)

“Ja, nu börjar hon faktiskt intressera sig i att hänga med oss om vi är ute och springer [...] Hennes stora intresse nu är ju segling. Hon har faktiskt segling på schemat, vilket är helt fantastiskt. Så det är ju hennes grej. Allt som har med vatten att göra, skulle jag säga. [...] Sen gör vi ju grejer tillsammans. Nu får man ju verkligen ta till vara på... För snart vill de ju inte ha med sig sina föräldrar (skratt). [...] Det är ju lite så. Men det som hon gillar är att vara med oss och laga mat till exempel”. (Respondent 3)

“Alltså vi spelar spel, tittar på tv ihop, eh läser böcker... Eh, cyklar och spela lite fotboll. Vi gör rätt mycket ihop”. (Respondent 4)

Samtliga respondenter lyfter här hur viktigt de anser det vara med det sociala livet, samt att nyttja den tillgång med djur och natur, med en möjlighet för barnet att springa runt, och påta i jorden. Som vi har varit inne på tidigare så krävs det jämvikt för att kunna växa och må bra, det är även en väsentlig del i lärandet. Då är *redskap* något som kan tillämpas för det. Redskapen kan både vara fysiska och intellektuella, de fysiska redskapen här är det som barnen till exempelvis använder vid att pyssla, segla och spela fotboll (Vygotskij, 1978). De intellektuella redskapen kommer vi att gå in på här näst. Respondent (2) beskriver hur familjelivets aktiviteter har hjälpt barnet att lära sig sitt nya modersmål:

“[...] när vi fick henne och vi var kvar i Taiwan, så körde vi svenska barnsånger på youtube, med rörelser och så. Jag tror att sång och rörelser ihop hjälper till. Att man förstår liksom. Om man ser till huvud axlar knä... Det är ju ganska enkel grej, men hon lär sig vad som är vad. Jag tror absolut att det hjälper och att det ges en glädje och det kan kanske kännas som lägre krav. [...] Hon fattar direkt om vi försöker lära henne ord. Men gör man det till sång, så är det inte uppenbart att vi förväntar oss någonting eller att vi. Ja, att hon behöver prestera på något sätt. Som hon kanske kan känna annars. Så det är inte alls så att vi gör det med flit men hon kan kanske uppfatta det så”. (Respondent 2)

De intellektuella redskapen är de mentala- eller språkliga redskapen som vi använder vid kommunikation. I detta citat ser vi det utifrån sång och dans. Vi kan se utifrån vad respondent (2) säger, hur de med Youtube skapade en omedveten lärsituation där de med hjälp av sång och rörelser kan lära barnet namnen på kroppens olika delar i ett sätt att försöka avdramatisera eventuella felsägelser. Att tillämpa rörelser tillsammans med sång skapar glädje för lärandet av språket. Lärande sker både på ett individuellt- och på ett samhälleligt plan, utifrån den här situationen tänker vi att när

barnet har lärt sig något i sin sociala miljö, så startar det en process inombords där hon går och sjunger för sig själv vilket även startar ett individuellt lärande (Illeris, 2015).

5.2.2 Skola/ förskola

Två av respondenterna som har adopterat äldre barn, säger att barnen inte fick stöd i början från skolan, som de borde för att utveckla sitt språk. Däremot de respondenterna som har yngre barn och börjat skola in barnen på förskola, säger att barnen har utvecklats positivt både språkligt och mentalt genom att träffa andra barn och vuxna.

“Ja, ifrån skolan så har vi fått höra att X måste öva mer på svenskan och att vi måste.. han måste läsa mer hemma och vi måste sitta med honom och läsa, men det har han ju vägrat. Han blev tonåring rätt så tidigt och vi kunde inte styra det helt och hållet. Nu när han har kommit ut det värsta tonårskrisen, så har han själv börjat bli intresserad av att lyssna podd och han har själv förstått att han kan ta hjälp att skriva bättre och... det är ju bra inför gymnasiet. Vi har ju fått åsikter från svenskalärare, att svenskan måste han kämpa mer med”. (Respondent 5)

“Jag tror att de också är positivt överraskande. För att det går så otroligt bra. Om man tänker att idag så behöver inte X några stödinsatser. Vilket är helt fantastiskt. Sen kan de ju lägga upp undervisningen lite speciellt för henne. Till exempel så nu läser de samhällskunskap och då kommer de så mycket. De är demokrati, diktatur... Det kommer massor med nya ord. Och då försöker de liksom begränsa att de är de här fem orden som är de viktigaste för dig. De snävar in det.[...] Sen ha de ju jobbat mycket med att hon ska få sin tro på sig själv, självkänsla och inte... Det kan ju också vara lätt för henne att få den här ”eleven som behöver massor med hjälp och stöd”. Så blir man lite sämre än vad man egentligen är. Det försöker vi jobba bort den biten. Hon kan ju lika mycket som alla andra”. (Respondent 3)

Likt det vi har sett tidigare så är lärande både på individ- och samhällsnivå, om vi utgår efter Illeris (2015) teori kallad samspeletsprocessen, och ser på den dubbelriktade pilen mellan individ och samhälle (figur 1) som i detta fall är elev och lärare, och utifrån det vi läser av i citatet från respondent (5) så fick inte eleven den hjälp den hade behövt ifrån sin lärare och med det blir det även ett stopp mellan drivkraft och innehåll. Med det menas det att eleven inte får den motivation han behöver för att ta sig an svåra uppgifter. Det gör även att han inte lyckas bygga upp det självförtroende som krävs för att få en lust till att lära mer. Till skillnad från vad respondent (3) säger, där läraren istället ”snävar in” på orden för att inte ge eleven mer än vad hon klarar av, och med det kan höja upp hennes självkänsla.

6 Diskussion och slutsatser

6.1 Hur integreras utlandsadopterade barn in i ett nytt språk?

Med hänsyn till forskningsfrågan; *Hur integreras utlandsadopterade barn in i ett nytt språk?*, enligt vårt syfte har vi utgått ifrån adoptivföräldrarnas perspektiv hur barnen har integrerats in i det svenska språket och därav har en huvudrubrik framställts integrering och samhörighet som vidare har delats upp i två kategorier, 1. lekar, sånger och böcker samt 2. trygghet och främmande.

6.1.1 Lekar, sånger och böcker

I den första underrubriken lekar, sånger och böcker har respondenterna delat med sig av sina tankar hur kommunikationen gick till under de första veckorna hemma. Av de tre respondenterna till yngre barn beskrev de hur de med hjälp av sånger och böcker underlättade lärsituationen av ett språk. Enligt Vygotskij (1999) och Säljö (2005) sker lärandet i en gemenskap. En av respondenten beskriver hur samspelet med barnet under lek skapade en lärsituation där barnet lärde sig ordet "borta". Utifrån de barn som var yngre och i likhet med det Lagergren (2000) skriver om, så är det just i de första ettordsytttrandet som barnets språk tar form. Det är från den sociala omgivningen som barnet till hjälp lär sig språket. Likt Hoff (2006) har den sociala omgivningen en avgörande funktion för barnets lärande. De respondenter som sjunger och leker med sina barn skapar glädje, en möjlig tolkning är att den miljö barnen införlivar sig i nu är bättre än den de har haft på barnhemmet. Eigsti et. al (2011) och även Glennen (2007) undersökte om längden barnet vistades på barnhemmet har en betydande del i dess språkutveckling. Båda forskarna skriver att barnhemmets miljö kan påverka barnens språkutveckling. Eigsti et. al (2011) beskriver hur det kan uppkomma senare i livet. Utifrån de respondenter som hade yngre barn, kan vi se att barnen inhämtar ord lättare, genom lek, sånger och böcker. En tolkning kan vara att barnen var små när de kom hit och en annan viktig poäng är att de inte var på barnhemmet under en längre tid. I likhet till Lagergren (2000) är det genom erfarenheter och i det sociala, såsom lek och samspel och kontakten med andra som språket tar form.

6.1.2 Trygghet och främmande

Gentemot integrering och samhörighet behövs även trygghet för att barnen ska lära sig, vilket är den andra kategorin i vårt material. Det är något vi har utläst utifrån svaren från våra fem respondenter och det gäller både de äldre och yngre barnen som kommit hit. Ett citat från respondent (2) finner vi att hennes yngre dotter behöver tanka trygghet, och respondenterna (3) och (5) som har äldre barn beskriver att barnen blev överaktiva i början, vilket vi har tolkat till att barnen kände otrygghet. I den studie som Eigsti et. al (2011) lyfter dilemmat att de barn som har bott på barnhemmet under en längre tid kan få kognitiva svårigheter, samt att det kan påverka de äldre barnen. En möjlig tanke är att en lång vistelse på barnhem med sämre förutsättningar kan ge barnet en otrygghet, de menar i sin studie

att det inte visar sig i beteendeproblem, och en annan tolkning kan vara att det kan resultera i att det riktas inåt och inte utåtagerande och att det kan vara svårt att upptäcka osäkerhet hos de barn som kommer hit i äldre ålder. Men det behöver inte innebära att barnet har haft en otrygg start i livet utan även under de bästa förhållanden krävs det att barnet får skapa ett starkt band med en närstående vuxen för att skapa den trygghet den behöver under sin uppväxt. Vi kan även se utifrån Vygotskij (1997) teori om den proximala utvecklingszonen, där han menar att man inte ska fokusera på vad barnet har lärt sig tidigare utan se till vart barnet är idag för att i samverkan med en vuxen kunna lära sig något nytt. Av de respondenter som har adopterat äldre barn har respondenterna beskrivit situationen som tuff främst under den första tiden och kan tyda på att de är svårare för utlandsadopterade barn att komma in i en annan sociokulturell bakgrund. Jämfört med den parallell vi har tagit upp om de normer och regler som barnen behöver strukturera om, är det viktigt att inte ha bråttom med språket. Jacobs (2010) presenterar även att språkbruket som används om adoption kan påverka självkänslan av sig själv samt framtida relationer med andra. Det är inget som har framkommit under intervjuerna men är en problematik att ta hänsyn till.

6.2 Hur har adoptivföräldrarna främjat barnets språkutveckling?

Den andra forskningsfrågan: *Vilka möjligheter och hinder finns det i den sociala kontexten när det gäller vardagliga praktiker enligt föräldrarna?* Kategorin Lärande/Språkinläring delades upp i två stycken teman 1. Familjen samt 2. Skola/förskola. Likaså här har vi utifrån föräldrarnas erfarenheter analyserat med tidigare forskning med hjälp av de teoretiska perspektiven.

6.2.1 Familjen

Illeris (2015) förklarar att lärande sker i det dagliga livet, även hur det kan uppstå omedvetet. Vi kan även se hur enligt Säljö (2005) att lärande är en sociokulturell företeelse, med det menas det att vi lär oss av varandra i sociala sammanslutningar. Därav ställde vi frågan om de inom familjen utförde några aktiviteter tillsammans. Majoriteten svarade att de är mycket ute i naturen, de lyfte även hur de utför fysiska aktiviteter såsom cykla, springa och åka slalom. Illeris har utarbetat en modell över lärandets fundamentala processer, där han menar att det är i samspel mellan individ och omgivning som vi lär oss. Med de aktiviteter familjen utför tillsammans kan man utifrån Säljö's teori om sociala konstruktioner se hur det hjälper barnen med språkinläringen. I Hoff (2006) studie ser hon till vad barnet har för sociokulturell bakgrund, då hon menar att det är relevant för vilket språkbruk de för. Hon såg till barnets uppväxt både före adoption men även vilken miljö den kom till efter adoption. Likt Hoff menar Lagergren (2000) att det är i samspel med omvärlden som barnets språkutveckling sker, hon bekräftar även vidden av att barnet får många och rika erfarenheter för att kunna utveckla ett rikt språk. Respondenternas svar visar tydligt att det sker genom lek och samspel. När vi frågade dem hur de tror att familjeaktiviteter har hjälpt deras barn att lära sig sitt nya modersmål talade respondent

(2) om hur sång och rörelser ihop var till hjälp. Hon menar att ett lekfullt lärande medför glädje, samtidigt som det är kravlöst. Såväl Säljö (2005) som Lagergren (2000) bekräftar vikten av den sociala miljön. Barnet föds in i en social värld och dess utveckling sker i samspel med andra. Glennen (2007) menar i sin studie att de varierande sociala förhållandena på barnhemmen kan medverka till en försening i barnens språkutveckling. Vidare att beroende på åldern vid adoption samt vilket stöd barnen får i sin nya familj kan få dem att blomstra. Raaska et. al (2011) studie visade att vistelsen på barnhem skapade färre utmanande stimuli samt mindre möjligheter att öva nya färdigheter, vilket leder till en lägre social och kognitiv förmåga.

6.2.2 Förskola/skola

I andra temat Skola/förskola frågade vi respondenterna om vad de får för feedback från skolan/förskolan, och de två respondenterna som adopterat äldre barn menar att de inte fått den hjälp deras barn hade behövt för att utveckla sitt språk. Vi valde två citat, det ena från en förälder till ett äldre barn som har upplevt det jobbigt i kontakten med skolan, samt en förälder till ett yngre barn som har positiva upplevelser. Precis som Illeris (2015) menar att lärande är grunden av vår start i livet, samt att han säger att det sker i vardagliga situationer i bland annat familjen, menar även Lagergren (2000) att det krävs en känslomässig kontakt med en vuxen där barnet får en sinnesstimulans. Med utgångspunkt från det och med respondent (5) svar, där hon lyfter de svårigheter hennes barn har med att lära språk, ser vi i Eigsti et. al (2011) studie där de fann att hur länge de bodde på barnhemmet var väsentligt för den kognitiva processen. En annan faktor var att ju äldre barnen var när de adopterades desto svårare hade barnen med språkutvecklingen. I den forskning som berör skolan kan man likt Barratt (2011) och även Raaska et. al (2011) tolka utifrån deras studie att barnen som kommer till Sverige vid skolålder behöver stöd och att det är en påfrestning för de äldre då de har varit med om ett eller flera byten i livet som påverkar lärandet och att de kan behöva komma ikapp i skolan. En av våra respondenter säger att sin dotter har specialhjälp och att de snävar in orden för att barnet ska lära sig lättare i skolan. Gauthier och Genesee (2011) att de utlandsadopterade barnen hade något sämre ordförståelse än icke adopterade barn. Med det ser vi två olika scenarier, å ena sidan är det positivt för barnet då det inte läggs på med onödigt hård press att lära in lika många ord som dess kamrater, men å andra sidan kan det bli en problematik med att hon aldrig kommer ikapp sina jämnåriga klasskompisar

6.3 Metoddiskussion

Man kan utifrån metodvalet ifrågasätta om vi möjligtvis hade fått ett annat resultat om vi hade gjort en kvantitativ studie. Med kvantitativ studie innebär det att man är intresserad av att mäta olika fenomen inom området (Bryman, 2011), exempelvis en enkät. Möjligtvis skulle vi få fram ett större urval, om vi hade skapat en internetbaserad enkät. En enkät ska vara kort och koncis, annars tröttnar respondenten. Vi hade heller inte fått hjälpa respondenterna i att vägleda dem, vilket vi har gjort i

denna studie. Det är även svårt att veta om det är sannolikhets enligt, det man får fram i en enkät. Det vi har varit intresserade av i vår studie är att komma kontakt med olika individer och höra deras historier inom området. En del av frågorna hade inte passat in i en enkät, vilket är en av viktig del i resultatet vi har fått fram i denna studie. Ett intressant tillvägagångssätt för att få ut mer material till resultatet är att använda sig av flermetodsforskning. Men av tidsbrist hade vi inte den möjligheten.

7 Sammanfattande slutsats

I denna studie har vi haft mycket intresseväckande information av våra respondenter, där de delgivit med ovärderlig erfarenhet. De har bidragit med hur deras barn har lärt sig sitt nya modersmål i medgångar liksom motgångar. Likt vad vi har sett i de pedagogiska perspektiven menar de att deras barn har lärt sig i samvaro så som i sång och lek. Det har även framkommit hur två av barnen har presenterat ett "överaktivt" beteende i början av den nya miljön, något som senare lugnade ner sig. Utifrån den tidigare forskning som presenteras i den här studien fann vi att trygghet är en viktig del i barnets språkinläring. Att lärande är en samhällelig angelägenhet har vi kunnat se utifrån både de teoretiska perspektiven samt i tidigare forskning, men det har varit extra intressant att se det från våra respondenter, då de talar om hur de prioriterar att utföra aktiviteter tillsammans inom familjen. Eftersom vi tillbringar en stor del av vårt liv i skolan så är det viktigt med en bra start, därav anser vi att det är viktigt att pedagoger ser att alla barn är lika men de är även individer med olika erfarenheter och möjligheter.

7.1 Vidare studier

Studien presenterade teoretiker och deras tankar kring vad lärande är, hur det uppstår samt hur man kan främja det. Vi har även visat på var forskningen står i ämnet utlandsadopterade barn och lärande av ett nytt modersmål. Under intervjuerna framkom ett rikt material som vi gärna hade fortsatt att analysera, men av tidsbrist får det vänta till en eventuell del två. Med fokus på hur lärande av ett nytt modersmål hos utlandsadopterade barn sker, utifrån adoptivföräldrarnas bidrag, tidigare forskning och de teoretiska perspektiven önskar vi öppna upp ämnet. I sökandet efter material till vår studie fann vi ingen svensk forskning i ämnet. Vi lyckades hitta en norsk samt en finsk studie som vi har använt oss av.

7.2 Vad betyder detta för praktiken?

Med denna studie önskar vi upplysa om de tankar som har framkommit utifrån våra respondenter, om den problematik som kan visa sig av att lära sig ett nytt modersmål för de adopterade barnen som kommer till Sverige. Våra respondenter har uttalat sig om deras erfarenheter i vad samhället har givit dem eller var det har brustit. Med denna studie önskar vi ge hjälp till både nya föräldrar samt till de som går i tankar på att adoptera, men även till förskolorna och skolorna som måste ge den hjälp i att stödja utlandsadopterade barns språkutveckling.

7.2.1 Förskola/ skola

Vi kan se utifrån den tidigare forskningen som undersöker äldre utlandsadopterade barn som kommer till ett nytt land med våra respondenter med äldre utlandsadopterade barn där det tydligt framkommer att de har språkliga svårigheter och att de måste få stöd från pedagoger i förskolor och skolor. För de

som adopterar äldre barn behöver det inte innebära att svårigheter uppstår i den språkliga utvecklingen, utan det är viktigt att se barnet i situationen här och nu. Det kan behöva ges stöd från en kompetent individ som kan sitt område. I vår studien har vidden av interaktion med andra individer visat sig viktig vid inläring av ett nytt språk.

7.2.2 För de som går i adoptionstankar

Till de som går i adoptions tankar vill vi belysa att även om tidigare forskning visar på att det är svårare för äldre barn att lära sig ett nytt modersmål, kan vi se utifrån det sociokulturella perspektivet att med fokus på var barnet är idag och med hjälp av sin nya familj så får barnet en bra grund att stå på. Våra respondenter som adopterat yngre barn har talat om hur de genom sång samt genom att läsa för barnen har skapat en omedveten lärandesituation, något som vi tänker kan tillföras även på äldre barn, bara i en annan utformning.

7.2.3 Adoptionsorganisationer

Samtliga respondenter menar att de endast fick en kort introduktion om språkutveckling, under föräldrakursen som är en del av adoptionsprocessen. Det framkom att de två respondenterna med äldre barn letade upp material själva om just språkutveckling, då de hade fler svårigheter samt upplevde en bristande erfarenhet från lärarna om utlandsadopterade barn dess inläring. Därmed hade det varit bra med mer litteratur från just organisationerna än vad som finns idag och även exempel på bra litteratur om språkutveckling. För både adoptivföräldrarna och skolorna. Men de respondenter till yngre barn upplevdes inte sakna litteraturförslag i samma utsträckning, efter vad vi förstår, för att det inte upplevt några direkta problem.

7.2.4 Barnvårdscentralen (BVC)

I kontakten med BVC uttalar respondenterna lite olika, några menar att de fick mycket hjälp av dem, däribland tillgång till en kurs i hjärt- och lungräddning som vanligtvis ges till biologiska föräldrar, samt hur de fick råd kring anknytningsprocessen, hur den går till. De upplevde även att de fick stöd i de undersökningar som görs på yngre barn samt hur de fick fullfölja de vaccinationsprogram som barnet börjat med innan det kom till Sverige. Ingen av respondenterna gav intryck av att fått någon hjälp med att introducera det nya modersmålet till sitt barn. I adoption är det mycket tankar och frågor som föräldrarna har, däribland om barnets hälsa, likt vad vi har dryftat tidigare så är barnets hälsa något grundläggande för barnets inläring av sitt nya modersmål, därmed menar vi att det är viktigt med BVCs bemötande till de nya föräldrarna.

8 Referenser

Barratt, S. (2012). Adopted Children and Education: The experiences of a specialist CAMHS Team. *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, 17(1), 141-150.

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber.

Dalen, M. (2015). *Intervju som metod*. Johanneshov: MTM.

Dalen, M. (2001). School Performances Among Internationally Adopted Children in Norway. *Adoption Quarterly*, 5(2), 39-58.

De Geer, B. (1992). Internationally Adopted Children in Communication: A Developmental Study. Working papers / Lund University, Department of Linguistics, General Linguistics, Phonetics, 1992.

Eigsti, I., Weitzman, C., Schuh, J., Marchena, A. d., & Casey, B. J. (2011). Language and cognitive outcomes in internationally adopted children. *Development and Psychopathology*, 23(2), 629-646.

Gauthier, K., & Genesee, F. (2011). Language development in internationally adopted children: A special case of early second language learning. *Child Development*, 82(3), 887-901.

Glennen, S. (2007). Predicting Language Outcomes for Internationally Adopted Children. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 50(2), 529-48.

Glennen, Sharon. (2014). A longitudinal study of language and speech in children who were internationally adopted at different ages. *Language, Speech, & Hearing Services in Schools*, 45(3), 185-203.

Hoff, E. (2006). How social contexts support and shape language development. *Developmental Review*, 26(1), 55-88.

Illeris, K. (2015). *Lärande*. (3., [uppdaterade] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Jacobs, J. (2010). *The Impact of Adoption Related Language on the Affective Reactions of Adopted Chinese Girls*, ProQuest Dissertations and Theses.

- Lagergren, C., & Adoptionscentrum. (2000). *Hur får man ett språk? : Om adoptivbarns språkutveckling*. Sundbyberg: Adoptionscentrum].
- Raaska, Elovainio, Sinkkonen, Matomäki, Mäkipää, & Lapinleimu. (2012). Internationally adopted children in Finland: Parental evaluations of symptoms of reactive attachment disorder and learning difficulties – FINADO study. *Child: Care, Health and Development*, 38(5), 697-705.
- Riskhandboken- Barnavård. (2015). *Språkutveckling hos adopterade barn*. Hämtad: 2018-05-10, från <http://www.rikshandboken-bhv.se/Texter/Anknytning-utveckling-inskolning-mm/Sprakutveckling-hos-adopterade-barn/>
- Roberts, J., Pollock, K., Krakow, R., Price, J., Fulmer, K., & Wang, P. (2005). Language Development in Preschool-Age Children Adopted from China. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 48(1), 93-107.
- SOU 2003, Adoption - till vilket pris? Statens offentliga utredningar 2003:49 Stockholm: Socialdepartement
- Statistiska centralbyrån (SCB). (2007). Sverige unikt som adoptionsland. Hämtad 2018-02-09, från http://www.scb.se/Grupp/valfard/BE0801_2007K02_TI_02_A05ST0702.pdf
- Säljö, R. (2005). *Lärande och kulturella redskap: om lärprocesser och det kollektiva minnet*. Stockholm: Norstedts akademiska förlag.
- Säljö, R. (2014). *Lärande i praktiken: ett sociokulturellt perspektiv*. (3. uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Säljö, R. (2015). *Lärande: en introduktion till perspektiv och metaforer*. (1. uppl.) Malmö: Gleerup.
- Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet
- Vygotskij, L., & Cole, M. (1978). *Mind in society : The development of higher psychological processes*. Cambridge, Mass.: Harvard U.P.
- Vygotskij, L.S. (1993). *The collected works of L.S. Vygotsky. Vol. 2, The fundamentals of defectology (Abnormal psychology and learning disabilities)*. New York: Plenum P..
- Vygotskij, L.S. (2001). *Tänkande och språk*. Göteborg: Daidalos.

9 Bilagor

9.1 Bilaga 1

Intervjufrågor

Bakgrundsfrågor;

-Föräldrarna

1. Är du gift?

1. Hur gamla är ni/du?

2. Har ni/du några barn sen innan?

3. Vad har ni/du för utbildning?

4. Vad jobbar ni/du med?

5. Har ni/du en stor familj/ släkt?

6. Har ni/du en stor vänskapskrets?

-Barnets

1. Hur gammalt var barnet när det kom hem till er?

2. Hur gammalt är ert barn idag?

3. Vart kommer ert barn ifrån?

4. Vet du något om barnets historia?

- Levnadssättet på barnhemmet
- Hur många barnhem har ditt barn bott på före adoption?

5. Har ni fått ta del av ert barns medicinska historia?

Förberedelser

1. Vad har ni fått för hjälp inför att förbereda er i att introducera ett nytt språk till erat barn?

2. Vad för någon litteratur har ni blivit rekommenderade att läsa i förberedelse?

3. Tycker du att det har saknats något i informationsväg?

Första veckorna

1. Hur såg de första veckorna ut när ni kom hem med er nya familjemedlem?
2. Hur upplever du att barnet hanterade de första veckorna?
3. Hur gick kommunikationen till?

Samhörighet

1. Har det varit svårt att få kontakt/ närhet med ert barn?
2. Hur har ert barn integrerats med andra?
3. Utför ert barn någon fritidsaktivitet?
  - Hur tror ni att det har hjälpt barnet att lära sig sitt nya modersmål?
4. Tillämpar ni någon gemensam fritidsaktivitet inom familjen?
  - Hur tror ni att det har hjälpt barnet att lära sig sitt nya modersmål?

Stöd

1. Hur har kontakten varit med bvc, före och efter?
2. Hur har kontakten varit med förskola/skola?
3. Har barnet fått hjälp med sin språkutveckling exempelvis, logoped/specialundervisning i skolan?
4. Har det inträffat några språkliga svårigheter?
  - Hur har ni hanterat det?
5. Hur lär de sig språket idag?
6. Vad får ni för feedback från förskola eller skola?
  - Hur upplever de ert barn, beteende, självständighet, be om hjälp samt kontakt med andra barn. (lätt att få vänner?) (språknivå)

9.2 Bilaga 2

Missivbrev

Vill Du som är förälder till ett internationellt adopterat barn delta i en intervjustudie för ett examensarbete i pedagogik?

Hej,

Vi är två studenter på pedagogik programmet vid Göteborgs universitet som arbetar med vår C-uppsats, den handlar om språkutveckling hos internationellt adopterade barn.

I sökande efter tidigare forskning samt annan litteratur har vi stött på problem med att hitta svenska studier. I det material som vi funnit är de flesta studier utförda i USA, en problematik med det är att Sverige har en sociokulturell bakgrund som skiljer sig gentemot andra länder. Vi önskar med vår studie att bidra med mer information över hur forskningen står idag med vilka svårigheter som kan uppstå vid lärande av ett nytt språk. Transfer är en term som används vid lärande, vilket menas att man använder sig av tidigare erfarenheter i en ny situation för att tackla ett problem. Det är även så här det går till när man lär sig ett nytt språk, men för internationellt adopterade barn blir det svårare då de inte har sitt modersmål att falla tillbaka på när de ska lära sig sitt nya modersmål.

Syftet med studien har för avsikt att utifrån adoptivföräldrarnas perspektiv undersöka undersöka hur deras barn har integrerats in i sitt nya modersmål.

Studien är ett examensarbete på grundnivå och är en del av pedagogik programmet. Studien kommer att genomföras med intervjuer under v. 16, 17 och 18. 2018. Intervjun kommer att beröra din uppfattning/erfarenhet av ditt barns språkutveckling. Intervjun beräknas ta cirka 30 minuter, det är viktigt att intervjun sker i ostörd miljö, på en tid och plats som Du bestämmer. Intervjun kommer att spelas in och skrivas ut i text.

Redovisningen av resultatet kommer att ske så att ingen individ kan identifieras. Vi kommer inte fråga efter några personuppgifter, inte heller utge detaljer som kan peka ut någon familj. När examensarbetet är färdigt och godkänt kommer det att finnas i en databas vid Göteborgs universitet. Inspelningarna och den utskrivna texten kommer att förstöras när examensarbetet är godkänt.

Deltagandet är helt frivilligt och Du kan när som helst avbryta din medverkan utan närmare motivering.

Vi frågar härmed om Du vill delta i denna studie. Har Du frågor om studien är du välkommen att höra av dig till någon av oss.

Julia Enoksson

julia.enoksson@hotmail.com

0735- X

Jane Sandström

janesandstrom8@gmail.com

0736-X

9.3 Bilaga 3

Samtycke

Samtycke om att delta i intervjustudie om internationellt adopterades barns språkutveckling

Hej,

Vi är två studenter på pedagogik programmet vid Göteborgs universitet som arbetar med vår C-uppsats, den handlar om språkutveckling hos internationellt adopterade barn.

I sökande efter tidigare forskning samt annan litteratur har vi stött på problem med att hitta svenska studier. I det material som vi funnit är de flesta studier utförda i USA, en problematik med det är att Sverige har en sociokulturell bakgrund som skiljer sig gentemot andra länder.

I vår studie har vi för avsikt att undersöka hur internationellt adopterade barn lär sig sitt nya modersmål.

Studien är ett examensarbete på grundnivå och är en del av pedagogik programmet. Intervjun kommer att beröra din uppfattning/erfarenhet av ditt barns språkutveckling. Intervjun beräknas ta cirka 30 minuter, det är viktigt att intervjun sker i ostörd miljö, på en tid och plats som Du bestämmer. Intervjun kommer att spelas in och skrivas ut i text.

Redovisningen av resultatet kommer att ske så att ingen individ kan identifieras. När examensarbetet är färdigt och godkänt kommer det att finnas i en databas vid Göteborgs universitet. Inspelningarna och den utskrivna texten kommer att förstöras när examensarbetet är godkänt.

Deltagandet är helt frivilligt och Du kan när som helst avbryta din medverkan utan närmare motivering.

Vi frågar härmed om Du vill delta i denna studie. Har Du frågor om studien är du välkommen att höra av dig till någon av oss.

Vi ber er att bekräfta med ett svar: "Jag vill delta i denna studie" samt ditt namn.

Tack på förhand!

Julia och Jane

Julia Enoksson

julia.enoksson@hotmail.com

0735-X

Jane Sandström

janesandstrom8@gmail.com

0736-X